

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
Β' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
2002

ΘΕΜΑ 1ο

A1. Να αποδείξετε ότι το εμβαδόν τραπεζίου ισούται με το γινόμενο του ημιαθροίσματος των βάσεων του επί το ύψος του.

Μονάδες 10

A2. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη "**Σωστό**" ή "**Λάθος**" δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

α. Το P είναι εξωτερικό σημείο του κύκλου (O, R), αν και μόνο αν $\Delta_{(O,R)}^P > 0$, όπου $\Delta_{(O,R)}^P$ η δύναμη του σημείου P ως προς τον κύκλο (O, R).

Μονάδα 1

β. Σε κάθε τρίγωνο ABΓ ισχύει η ισοδυναμία:

$$a^2 < b^2 + \gamma^2, \text{ αν και μόνο αν } \hat{A} < 90^\circ .$$

Μονάδα 1

γ. Το εμβαδόν E κάθε τριγώνου ABΓ δίνεται από τον τύπο $E = \frac{1}{2} a\beta\eta\mu B$.

Μονάδα 1

δ. Σε κύκλο (O, R), το εμβαδόν E κυκλικού τομέα μ° δίνεται από τον τύπο $E = \frac{\pi R^2 \mu}{180}$.

Μονάδα 1

ε. Το 1ο θεώρημα των διαμέσων σε κάθε τρίγωνο ABΓ εκφράζεται από τον τύπο: $\beta^2 + \gamma^2 = 2a^2 + \frac{\mu_a^2}{2}$.

Μονάδα 1

B. α. Να εγγραφεί κανονικό εξαγώνο σε κύκλο (O, R) και να αποδείξετε ότι $\lambda_6 = R$, όπου λ_6 η πλευρά του εξαγώνου.

Μονάδες 6

β. Να αποδείξετε ότι $a_6 = \frac{R\sqrt{3}}{2}$, όπου a_6 το απόστημα του εξαγώνου.

Μονάδες 4

Απάντηση:

A.1. Θεωρία, θεώρημα IV σελ. 214 σχολ. βιβλίου.

A.2. α   Σ
β   Σ
γ   Λ
δ   Λ
ε   Λ

B. Θεωρία σελ. 238 σχολ. βιβλίου.

ΘΕΜΑ 2ο

Δίνεται τρίγωνο ΑΒΓ με πλευρές α, β, γ και διάμεσο ΑΜ = μ_α. Αν

ισχύει η σχέση $2\mu_a^2 - \beta\gamma = \frac{\alpha^2}{2}$,

α. να αποδείξετε ότι $\alpha^2 = \beta^2 + \gamma^2 - \beta\gamma$,

Μονάδες 15

β. να υπολογιστεί η γωνία $\hat{A}$.

Μονάδες 10

Απάντηση:

α. Από το πρώτο θεώρημα διαμέσων έχουμε:

$$\beta^2 + \gamma^2 = 2\mu_a^2 + \frac{\alpha^2}{2} \Leftrightarrow 2\mu_a^2 = \beta^2 + \gamma^2 - \frac{\alpha^2}{2}.$$

Έτσι η δοσμένη σχέση $2\mu_a^2 - \beta\gamma = \frac{\alpha^2}{2}$ γράφεται:

$$\beta^2 + \gamma^2 - \frac{\alpha^2}{2} - \beta\gamma = \frac{\alpha^2}{2} \Leftrightarrow \beta^2 + \gamma^2 - \beta\gamma = \alpha^2.$$

β. Από το νόμο των συνημιτόνων έχουμε:

$$\alpha^2 = \beta^2 + \gamma^2 - 2\beta\gamma \cos A.$$

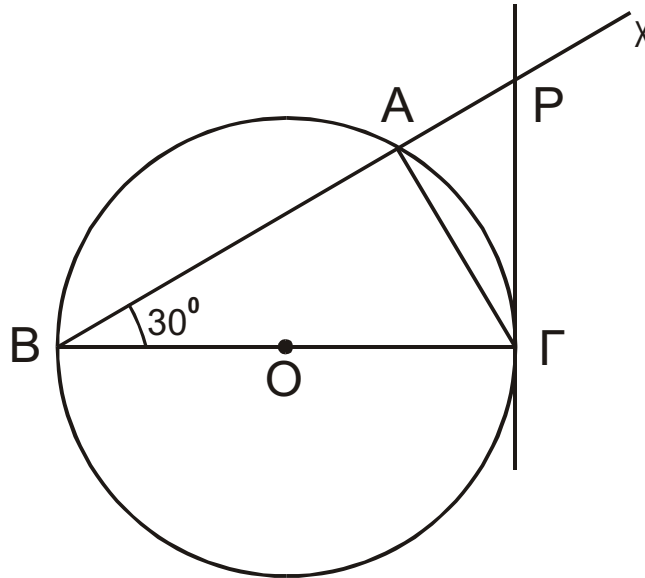
Λόγω της σχέσης $\alpha^2 = \beta^2 + \gamma^2 - \beta\gamma$ του (α) ερωτήματος προκύπτει:

$$2\cos A = 1 \Leftrightarrow \cos A = \frac{1}{2}.$$

Άρα η γωνία Α είναι 60°.

ΘΕΜΑ 3ο

Στο σχήμα που ακολουθεί, δίνεται κύκλος (O,R) διαμέτρου $B\Gamma$ και ημιευθεία $B\chi$ τέτοια, ώστε η γωνία $\Gamma B\chi$ να είναι 30° . Έστω ότι η $B\chi$ τέμνει τον κύκλο στο σημείο A . Φέρουμε την εφαπτομένη του κύκλου στο Γ , η οποία τέμνει τη $B\chi$ στο σημείο P .

Να αποδείξετε ότι:

α. $A\Gamma = R.$

Μονάδες 5

β. $\frac{(PB\Gamma)}{(PA\Gamma)} = 4.$

Μονάδες 10

γ. $P\Gamma = \frac{2R\sqrt{3}}{3}.$

Μονάδες 10

Απάντηση:

α. Στο εγγεγραμμένο στον κύκλο τρίγωνο $\triangle AB\Gamma$ η γωνία $\hat{A}$ είναι 90° , ως εγγεγραμμένη που βαίνει σε ημικύκλιο.

Επομένως το τρίγωνο $\triangle AB\Gamma$ είναι ορθογώνιο στο A .

Επειδή η γωνία $\hat{B} = 30^\circ$, προκύπτει από γνωστό θεώρημα ότι:

$$A\Gamma = \frac{B\Gamma}{2} = \frac{2R}{2} = R.$$

β. Το τρίγωνο $\triangle B\Gamma P$ είναι ορθογώνιο στο Γ , αφού ΓP εφαπτόμενη στον κύκλο, στο σημείο Γ .

Τα τρίγωνα $\triangle P\hat{B}\Gamma$ και $\triangle P\hat{\Gamma}A$ είναι όμοια γιατί είναι ορθογώνια και έχουν την $\hat{P}$ κοινή γωνία.

Επομένως:

$$\frac{(P\hat{B}\Gamma)}{(P\hat{\Gamma}A)} = \lambda^2, \text{ όπου } \lambda \text{ ο λόγος ομοιότητας των τριγώνων.}$$

$$\text{Όμως} \quad \lambda = \frac{B\Gamma}{A\Gamma} = \frac{2R}{R} = 2.$$

$$\text{Οπότε} \quad \frac{(P\hat{B}\Gamma)}{(P\hat{\Gamma}A)} = 2^2 = 4.$$

γ. Από το ορθογώνιο τρίγωνο $\triangle A\hat{B}\Gamma$ έχουμε:

$$AB^2 = B\Gamma^2 - A\Gamma^2$$

οπότε

$$AB^2 = (2R)^2 - R^2 = 3R^2$$

Άρα

$$AB = R\sqrt{3} \quad (1)$$

Στο ορθογώνιο τρίγωνο $\triangle B\hat{\Gamma}P$ έχουμε:

$$A\Gamma \perp BP$$

Επομένως

$$A\Gamma^2 = AB \cdot AP$$

οπότε

$$R^2 = R\sqrt{3} \cdot AP \quad \text{ή}$$

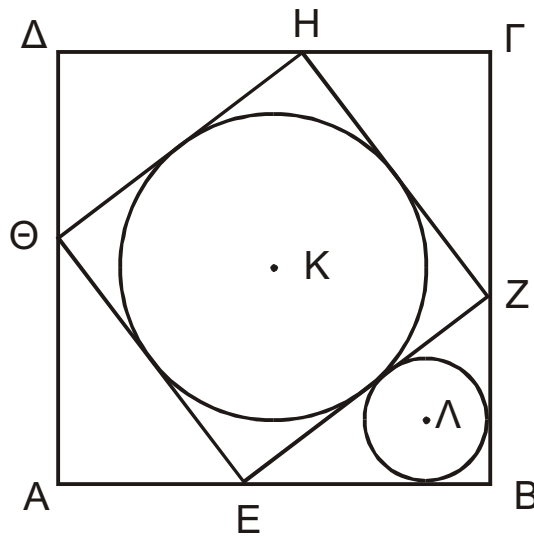
$$AP = \frac{R^2}{R\sqrt{3}} = \frac{R\sqrt{3}}{3} \quad (2)$$

Ακόμα στο ορθογώνιο τρίγωνο $\triangle A\hat{P}\Gamma$ έχουμε $\hat{P} = 60^\circ$, οπότε $\hat{A}\hat{P}\Gamma = 30^\circ$. Επομένως $P\Gamma = 2AP$

και λόγω της (2) προκύπτει ότι $P\Gamma = \frac{2R\sqrt{3}}{3}$.

ΘΕΜΑ 4ο

Στο σχήμα που ακολουθεί, σε τετράγωνο ΑΒΓΔ πλευράς 7 cm, εγγράφουμε τετράγωνο ΕΖΗΘ έτσι, ώστε:
 $ΑΕ = ΒΖ = ΓΗ = ΔΘ = 3 \text{ cm}$.

- α.** Να βρεθεί το εμβαδόν του τετραγώνου ΕΖΗΘ. **Μονάδες 5**
- β.** Να υπολογίσετε το εμβαδόν του τριγώνου ΕΒΖ και να αποδείξετε ότι η ακτίνα του εγγεγραμμένου κύκλου (Λ, ρ) στο τρίγωνο ΕΒΖ είναι $\rho = 1 \text{ cm}$. **Μονάδες 12**
- γ.** Εάν (Κ, R) είναι ο εγγεγραμμένος κύκλος στο τετράγωνο ΕΖΗΘ, να υπολογίσετε το λόγο του εμβαδού του κύκλου (Κ, R) προς το εμβαδόν του κύκλου (Λ, ρ). **Μονάδες 8**

Απάντηση:

- α.** Η πλευρά α του τετραγώνου ΕΖΗΘ είναι υποτείνουσα ορθογωνίου τριγώνου με κάθετες πλευρές 3cm και 4cm. Έτσι:

$$a^2 = 3^2 + 4^2 \Leftrightarrow a^2 = 25\text{cm}^2 \Leftrightarrow a = 5\text{cm}.$$

Το εμβαδόν του ΕΖΗΘ είναι 25cm^2 .

- β.** $(EBZ) = \frac{EB \cdot ZB}{2} = \frac{4 \cdot 3}{2} = 6\text{cm}^2$.

Όμως είναι και $(EBZ) = \rho \cdot \tau$ όπου $\tau = \frac{3+4+5}{2} = 6\text{cm}$. Έτσι:

$$6 \cdot \rho = 6 \text{ άρα } \rho = 1\text{cm}.$$

- γ.** Είναι $R = \frac{5}{2}\text{cm}$ και $\rho = 1\text{cm}$, οπότε ο ζητούμενος λόγος ισούται με:

$$\frac{\pi R^2}{\pi \rho^2} = \left(\frac{R}{\rho}\right)^2 = \left(\frac{5}{2}\right)^2 = \frac{25}{4}.$$